

VÅR DATO 11.09.2023 DERES DATO VÅR REFERANSE 2023/47531 236451/2023

DERES REFERANSE

VÅR SAKSBEHANDLER Kamilla Egeland tlf 41467684

andreas@tromsosko.no Postboks 655 NO 9257 Tromsø

Att. Sentrumsgården Tromsø AS

Vi innvilger søknaden om samtykke, med vilkår

Saken gjelder TROMSØ kommune - gnr/bnr 200/450 - Fredrik Langes gate 24 - Søknad om samtykke.

Vi viser til søknad av 30.08.2023 om samtykke etter arbeidsmiljøloven § 18-9. Vi mottok søknaden fra andreas@tromsosko.no på vegne av andreas@tromsosko.no.

Søknaden omfatter tiltakstype Bruksendring, Bygningstekniske installasjoner - Endring - Teknisk installasjon i bygg, Endring av bygg - innvendig - Brannskille i bygg, Endring av bygg - innvendig - Lydskille i bygg, Endring av bygg - innvendig - Våtrom i bygg og bygningstype Kontor- og administrasjonsbygning eller rådhus.

Bruksareal (BRA) for tiltaket er 2900 m². Totalt antall arbeidstakere er 80.

Søknaden gjelder bruksendring og rehabilitering/oppgradering av eksisterende bygård i Tromsø. Det vil primært være kontorlokaler i bygget fordelt på 4 etasjer, en restaurant i 1.etasje, samt en underetasje med personalfasiliteter som kjønnsdelte garderober med dusj og toaletter. Heistilkomst til samtlige etasjer og trinnfri varelevering. 5 av 7-8 lokaler har kjente leietakere, herunder Arctic Nightlife AS, Spesialistlege AS, Tromsø Skotøimagasin AS, Advokatkontoret Finn AS og Tromstrygd.

Dere har lagt ved følgende dokumentasjon:

- 1 Skjema
- 2 E8 Plan 1. etasje
- 3 E4 Fasade øst
- 4 E5 Fasade sør
- 5 E6 Fasade vest
- 6 E3 Fasade nord
- 7 Arctic Nightlife AS arbeidsmiljø
- 8 Tromsø Skotøimagasin AS arbeidstaker representant
- 9 Arctic Nightlife AS arbeidstaker representant
- 10 Tromstrygd bekreftelse på deltagelse i søkeprosess arbeidstagers representant
- 11 Arctic Nightlife AS BHT
- 12 D-1 Situasjonsplan
- 13 Tiltakshavers signatur

www.arbeidstilsynet.no

- 14 Arctic Nightlife AS verneombud
- 15 Tromsø Skotøimagasin AS leietaker
- 16 Advokatfirmaet Finn AS leietaker
- 17 Arctic Nightlife AS leietaker
- 18 Spesialistlege AS Bekreftelse leietaker
- 19 Tromstrygd Bekreftelse på deltagelse i søkeprosess
- 20 444
- 21 E2 Snitt B
- 22 E1 Snitt A
- 23 E12 Plan 5. etasje
- 24 E11 Plan 4. etasje
- 25 E7 Plan kjeller
- 26 E10 Plan 3. etasje
- 27 E9 Plan 2. etasje
- 1 Søknad om Arbeidstilsynets samtykke
- 1 Fwd: Kvittering og følgebrev Sentrumsgården innvendige arbeider
- 2 image001
- 3 kvittering.Innvendige arbeider.ett-trinnssøknad
- 4 F-1 Redegjørelse Innvendige arbeider

Egenerklæring

Dere har erklært at følgende forhold er ivaretatt i samsvar med kravene:

- Sikring mot fall
- Sikkerhet ved renhold, vedlikehold, montering, ettersyn og liknende
- Risiko for vold og trusler om vold
- Rømningsveier og nødutganger
- Løfteinnretninger
- HC-toalett som er forbeholdt arbeidstakerne
- Trinnfri atkomst og heis eller løfteplattform
- Inneklima, ventilasjon og luftkvalitet
- Forurensning i arbeidsatmosfæren
- Risiko for stråling
- Risiko for biologisk helsefare
- Risiko for kjemisk helsefare
- Rent og urent område
- Risiko for støy
- Areal pr. arbeidsplass
- Romhøyde
- Sikkerhet ved ferdsel og atkomst
- Varelevering
- Sikkerhet ved utendørs arbeids- og lagringsplasser
- Dagslys og utsyn
- Belysning og synsforhold
- Kjønnsdelte garderober som er forbeholdt arbeidstakerne

- Kjønnsdelte dusjer som er forbeholdt arbeidstakerne
- Kjønnsdelte toaletter som er forbeholdt arbeidstakerne
- Rom for renholdsutstyr
- Spiserom
- Risiko for ergonomiske belastninger

Arbeidstilsynets vedtak

Arbeidstilsynet gir samtykke til planene, med vilkår som beskrevet nedenfor. Vedtaket har hjemmel i arbeidsmiljøloven §§ 18-9 og 18-6 sjette ledd og forskrift om administrative ordninger på arbeidsmiljølovens område § 12-2 første ledd.

Tiltakshaver må sørge for at vilkårene for dette samtykket blir fulgt opp, eventuelt i samarbeid med arbeidsgivere/leietakere, jf. arbeidsmiljøloven § 18-6 sjette ledd. Se også arbeidsplassforskriften § 1-3 fjerde ledd som regulerer utleiers ansvar.

Vedtaket om samtykke er kun gyldig hvis vilkårene nedenfor blir oppfylt. Arbeidstilsynet kan gjennomføre tilsyn for å kontrollere om vilkårene er oppfylt og om tiltaket er utført i samsvar med planene.

Vi gir samtykke på bakgrunn av de opplysningene og planene som framgår av søknaden og egenerklæringen dere har gitt. Samtykket er ikke en generell godkjenning av den ferdigstilte bygningen, lokalene, arbeidsplassene eller det fysiske arbeidsmiljøet. Det er tiltakshaver/arbeidsgiver som til enhver tid har ansvaret for at lov- og forskriftskrav blir overholdt og at arbeidsmiljøet er fullt forsvarlig under bruk.

Arbeidstilsynets vurdering

Vi har vurdert egenerklæringen med tilhørende dokumentasjon og funnet at det er planlagt i samsvar med preaksepterte løsninger, med unntak for kravene til:

- Ventilasjon
- Dagslys
- Vold og trusler om vold

Dere finner mer informasjon om kravene på <u>www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/veiledning-til-dokumentasjonskrav-ved-soknad-om-arbeidstilsynets-samtykke/.</u>

Begrunnelse for vilkår

Vi har ikke mottatt tilstrekkelige opplysninger om at ventilasjon, dagslys og vold og trusler om vold er i tråd med gjeldende krav. Derfor stiller vi vilkår med følgende begrunnelse:

Vilkår: Ventilasjon

 Tiltakshaver skal sørge for at dokumentasjon på at ventilasjonsløsningene har funksjoner som sikrer tilfredsstillende inneklima og ventilasjon blir sendt til Arbeidstilsynet så snart som mulig, og før tiltaket tas i bruk, jf. arbeidsmiljøloven § 18-5 første ledd.

Krav til ventilasjon

Arbeidsplassforskriften §§ 2-14 og 7-1 stiller krav til klima, ventilasjon, luftkvalitet med mer. Arbeidslokaler skal være utformet og innredet slik at de enkelte arbeidsplassene og personalrommene får tilfredsstillende klima når det gjelder temperatur, fuktighet, trekk, luftkvalitet og sjenerende lukt, og at de beskytter mot giftige eller helsefarlige stoffer.

Arbeidslokaler og arbeidsplasser, eller andre områder som arbeidstakerne har tilgang til og hvor arbeidet eller prosesser kan føre til forurensning av luften, skal ha mekanisk ventilasjon og prosesstilpasset avsug. Dette skal sørge for at konsentrasjonen av kjemikalier i arbeidsatmosfæren holdes på et forsvarlig nivå.

Arbeidstilsynets veiledninger Inneklima på arbeidsplassen og Ventilasjon på arbeidsplassen inneholder normer for tilfredsstillende inneklima og luftkvalitet. Veiledningen fastslår at balansert mekanisk ventilasjon som hovedregel sikrer tilstrekkelig luftskifte og dermed tilfredsstillende inneklima generelt. Dette legges til grunn for vår forvaltningspraksis.

Arbeidstilsynets stiller ikke konkrete krav til løsninger, men til dokumentasjon som viser at dere planlegger løsninger som gir tilfredsstillende inneklima uavhengig av arbeidets art. Velger dere ventilasjonsløsninger som oppfyller normene som er angitt i Klima og luftkvalitet på arbeidsplassen, vil kravene til inneklima og luftkvalitet normalt være ivaretatt.

Vi gjør oppmerksom på at kravene til tilfredsstillende inneklima forvaltes strengt. Dere finner nærmere veiledning om kravene og hvordan de kan oppfylles, og lenker til det aktuelle regelverket ved å følge lenkene nedenfor. Her finner dere også lenker til det aktuelle regelverket.

- Dokumentasjonskrav: www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/veiledning-til-dokumentasjonskrav-ved-soknad-om-arbeidstilsynets-samtykke/krav-til-ventilasjon/
- Inneklima og luftkvalitet på arbeidsplassen: www.arbeidstilsynet.no/tema/inneklima/
- Ventilasjon på arbeidsplassen: www.arbeidstilsynet.no/tema/inneklima/ventilasjon/
- Krav til fysisk arbeidsmiljø: www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/#Lastnedskjemaforegenerklæring

Dette er ikke i samsvar med gjeldende krav

Vi er gjort kjent med at detaljprosjekteringen av ventilasjon og luftmengder er under arbeid, og vi ber derfor om at skjema for luftmengdeberegninger per rom i aktuelt bygg ettersendes når denne er ferdigstilt.

Vilkår: Dagslys og utsyn

Tiltakshaver skal sørge for at arbeidsplassene har dagslys og utsyn, i tråd med gjeldende lov- og forskriftskrav og forvaltningspraksis.

 Dere må sende redegjørelse og plantegning til Arbeidstilsynet så snart som mulig, og før tiltaket tas i bruk, jf. arbeidsmiljøloven § 18-5 første ledd. Dokumentasjonen skal vise at kravene er ivaretatt.

Krav til dagslys og utsyn

Arbeidsmiljøloven § 4-4 første ledd stiller krav om at bygningsmessige forhold skal være fullt forsvarlige. Nærmere krav til dagslys og utsyn framkommer av arbeidsplassforskriften § 2-10 og suppleres av forskriftens kommentardel, andre aktuelle bestemmelser i forskriften og veiledninger.

Faste arbeidsplasser skal ha tilstrekkelig tilgang til dagslys og utsyn, jf. arbeidsplassforskriften § 2-10 første ledd. Ifølge andre ledd bokstav a-d kan det gjøres unntak for kravet i visse tilfeller. Lokaler uten dagslys og utsyn kan, etter konkrete vurderinger, benyttes som arbeidsplass når

- arbeidsplassen av tekniske eller sikkerhetsmessige grunner må ligge under jorda. I praksis gjelder dette svært få tilfeller
- arbeidet som skal utføres må gjøres uten tilgang til dagslys og utsyn, for eksempel gruvearbeid
- størrelsen på lokalet gjør det forsvarlig, for eksempel industribygg med store, åpne rom
- arbeidstaker oppholder seg ved arbeidsplassen i svært kort tid, for eksempel når arbeidsplassen er skiftende eller midlertidig
- ombygging av eksisterende arbeidslokaler f\u00f8rer til store ulemper og vesentlige omkostninger.
 Innsetting av vinduer i eksisterende arbeidsrom over jord, regnes ikke som et tiltak som medf\u00f8rer store omkostninger eller ulemper.

Vi gjør oppmerksom på at kravet til dagslys og utsyn forvaltes strengt. Dere finner nærmere veiledning om kravet og hvordan det kan oppfylles,

på <u>www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/#Lastnedskjemaforegenerklæring</u> og <u>www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/veiledning-til-dokumentasjonskrav-ved-soknad-om-arbeidstilsynets-samtykke/krav-til-dagslys-og-utsyn/</u>. Her finner dere også lenker til det aktuelle regelverket.

Dette er ikke i samsvar med gjeldende krav

Kjøkkenet i restauranten på plan 1 mangler dagslys og utsyn. Ansvarlig søker har informert om at det ikke vil være mulig å flytte kjøkkenet til andre deler av lokalet av tekniske årsaker. Ettersom det vil være faste arbeidsplasser her, må det redegjøres for muligheten for å åpne opp kjøkkenet og/eller sette inn vinduer her, som vil gi utsyn og indirekte dagslys fra andre deler av lokalet med store vindusflater ut mot gaten.

Vilkår: Oppdaterte planer

Tiltakshaver skal sørge for at Arbeidstilsynet holdes løpende orientert om den videre prosessen.
 Det gjør dere ved å underveis sende oss oppdaterte planer som viser at relevante krav til fysisk arbeidsmiljø vil bli ivaretatt. Hvis prosjektet deles opp i ett eller flere trinn, må dere få nytt samtykke fra Arbeidstilsynet for hvert trinn, og før lokalene tas i bruk. Det skal vises til referansenummeret i denne saken ved senere innsendelser.

Krav om å sende inn oppdaterte planer

I forbindelse med tillatelse, samtykke eller andre enkeltvedtak kan Arbeidstilsynet sette bestemte vilkår, jf. arbeidsmiljøloven § 18-6 sjette ledd. Blant annet kan vi sette vilkår om å bli holdt løpende orientert ved prosjekter som ikke kan legge fram detaljplaner på forhånd, og om at disse må sendes inn og godkjennes etter hvert som de foreligger. Dette framgår av forskrift om administrative ordninger § 12-2 første ledd bokstav b. Samme forskrift § 12-1 annet ledd sier at Arbeidstilsynet i det enkelte tilfellet kan kreve alle opplysninger som er nødvendige for å kunne vurdere om lovens krav er oppfylt.

På planstadiet skal søknaden om samtykke til Arbeidstilsynet dokumentere at

- rammene i bygget innrettes slik at arbeidstakernes sikkerhet, helse og velferd ivaretas på søknadstidspunktet og i framtiden
- arbeidsplasser og arbeidslokaler utformes, innredes, dimensjoneres og tilrettelegges for det arbeidet som skal utføres, den enkelte arbeidstakers behov og til særskilte risikoforhold ved driften
- kravene til personalfasiliteter ivaretas

Arbeidstilsynet har ikke mottatt tilstrekkelige opplysninger til å kunne vurdere om kravene til det fysiske arbeidsmiljøet vil bli ivaretatt. Nedenfor lister vi opp det vi vurderer at mangler.

- det er ikke avklart hvem som skal bruke to av arbeidslokalene i bygget. Grunnlaget for at vi kan vurdere de presenterte planene for disse lokalene er derfor ikke til stede, blant annet med tanke på at vi skal vurdere og ta stilling til forhold som er relevante for det fysiske arbeidsmiljøet
- hva vi mener må framgå av de oppdaterte planene, for eksempel:
 - beskrivelse av arbeidets art, det vil si alle typer arbeid og oppgaver som skal utføres i de enkelte lokalene/i de enkelte virksomhetene
 - totalt antall ansatte i det enkelte lokale/i den enkelte virksomhet
 - plantegninger
 - dokumentasjon for medvirkning

Vilkår: Beskyttelse mot vold og trusler om vold

Tiltakshaver skal sørge for at det tas særlig hensyn til fare for vold og trusler om vold når arbeidsplassene og arbeidslokalet utformes og innredes, i tråd med gjeldende lov- og forskriftskrav og forvaltningspraksis.

• Dere må sende redegjørelse (og eventuelt plantegning) til Arbeidstilsynet så snart som mulig, og før tiltaket tas i bruk, jf. arbeidsmiljøloven § 18-5 første ledd. Dokumentasjonen skal vise at kravene er ivaretatt.

Krav til beskyttelse mot vold og trusler om vold

Arbeidsmiljøloven § 4-3 fjerde ledd fastslår at arbeidstakere skal beskyttes mot vold og trusler så langt det er mulig. Ifølge § 4-4 første ledd skal fysiske arbeidsmiljøfaktorer som bygnings- og utstyrsmessige forhold ivareta arbeidstakernes helse, miljø, sikkerhet og velferd. Sett i sammenheng innebærer dette at tiltakshaveren skal velge bygningsmessige løsninger som reduserer risikoen for å bli utsatt for vold og trusler.

Arbeidsplassforskriften § 2-1 sjette ledd utdyper arbeidsmiljøloven, og stiller krav om at det skal tas særlig hensyn til fare for vold og trusler om vold når arbeidsplasser og arbeidslokaler utformes og innredes. Nødvendige sikringstiltak skal redusere risikoen. Eksempler på tiltak og bygnings- og utstyrsmessige forhold som bør vurderes, er adgangsbegrensning, låsbarhet, rømningsveier, oversiktlighet, nærhet til kolleger, behov for alarmer o.l.

Vi gjør oppmerksom på at kravene til beskyttelse mot vold og trusler om vold, forvaltes strengt. Dere finner nærmere veiledning om hvordan kravene kan oppfylles, på www.arbeidstilsynet.no/tema/vold-og-trusler/. Her finner dere også lenker til det aktuelle regelverket.

Dette er ikke i samsvar med gjeldende krav

Vi ber om en konkret risikovurdering med hensyn til faren for vold og trusler om vold i lokalet som skal benyttes av Spesialistlege AS. De utreder og behandler pasienter som gjennomgår psykisk uhelse, herunder depresjon, angst, sinneproblematikk, rus og avhengighet, tvangslidelser samt andre lidelser, hvor det kan være en viss risiko for utagering mot ansatte/behandlende personell.

Dere finner veiledning til søknad om samtykke, sjekkliste for fysisk arbeidsmiljø og veiledning til kravene og hvordan de kan oppfylles, på

<u>www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/#Lastnedskjemaforegenerklæring, www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/#Dokumentasjonsomskalfølgemedsøknaden.</u>

Kommunen kan gi igangsettingstillatelse når vårt samtykke er gitt

Kommunen kan gi igangsettingstillatelse når Arbeidstilsynets samtykke foreligger, jf. plan- og bygningsloven §§ 21-4 og 21-5.

Vi sender derfor kopi av dette brevet til TROMSØ kommune for å gjøre oppmerksom på at dere har fått Arbeidstilsynets samtykke etter arbeidsmiljøloven § 18-9.

Dere må betale gebyr

Tiltakshaver skal betale et gebyr for Arbeidstilsynets saksbehandling. Basert på opplysningene dere har gitt er tiltaket plassert i Kategori 2d (BRA 1001 - 10 000 m2) Yrkesbygg med faste arbeidsplasser, men uten maskinelle prosesser og forurensninger og fastsatt til kr. 8441.

Gebyrsatsene avhenger av typen tiltak og størrelsen på bygget. Les mer om hvordan gebyret beregnes, på www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/gebyr-for-behandling-av-byggesaker/.

Faktura sendes elektronisk/i egen forsendelse til fakturamottaker, Sentrumsgården Tromsø AS, med 30 dagers betalingsfrist. Hvis gebyret ikke blir betalt innen fristen, blir kravet tvangsinndrevet med omkostningsgebyr.

Vedtaket om gebyr er hjemlet i arbeidsplassforskriften § 9-1 og forskrift om administrative ordninger § 14-1.

Dere kan klage

Dere kan klage på dette vedtaket, jf. forvaltningsloven § 28. Fristen for å klage er tre uker fra dere mottar vedtaket.

For nærmere informasjon om klageinstans, framgangsmåte ved klage, retten til å se dokumentene i saken og søksmål, se www.arbeidstilsynet.no/klage/. Dere kan ikke reise søksmål før klageadgangen er prøvd, jf. forvaltningsloven § 27b.

Gi informasjonen videre til arbeidsmiljøutvalget, verneombudet eller ansattes representant

Arbeidsgiver skal sørge for at arbeidstakerne medvirker i samtykkebehandlingen. Arbeidsmiljøutvalget og verneombudet har formelle roller som skal sikre slik medvirkning. Vi ber dere derfor om å gjøre arbeidsmiljøutvalget kjent med dette brevet. Hvis virksomheten ikke har arbeidsmiljøutvalg, ber vi dere om å gjøre verneombudet kjent med brevet. Har dere inngått avtale om annen ordning enn å ha verneombud, skal dere gi kopi av brevet til ansattes representant.

Hvis tiltakshaver er utleier, skal dere gi en kopi av brevet til alle arbeidsgivere som er leietakere. Dette for at de skal kunne orientere egne arbeidsmiljøutvalg, verneombud eller ansattes representant.

Se arbeidsmiljøloven § 7-2 annet ledd bokstav c) og forskrift om organisering, ledelse og medvirkning § 2-2 tredje ledd bokstav a).

Mer informasjon?

Dere finner mer informasjon om Arbeidstilsynets samtykke og krav til det fysiske arbeidsmiljøet på www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/.

Send dokumentasjon via eDialog

Bruk eDialog hvis dere skal sende oss dokumentasjon eller svare på dette brevet. Oppgi referansenummer 2023/47531. Les mer om eDialog på www.arbeidstilsynet.no/post/.

Med hilsen Arbeidstilsynet

Tommy Pedersen seksjonsleder

Kamilla Egeland seniorinspektør

Dette brevet er elektronisk godkjent.

Kopi til:

TROMSØ KOMMUNE BYUTVIKLING Postboks 6900 9299 TROMSØ